

A régi Buda és Pest iparművészetének kiállítása az Iparművészeti Muzeumban.

Budapest a legutóbbi esztendőkből rangemelkedésre tett szert a külföld szemében. Ha eddig csak mi vallottuk világvárosnak, most már elismeri ezt a külföld is. Budapestnek az a híre, hogy szép és kellemes város, érdemes ide eljönni, megnézni nagyszerű fekvését és mindazt a művészi szépet, amellyel az emberek nem rontották el, sőt emelték azt, amit a természettől ajándékba kaptak.

Az ilyen város lakóinak érdemes — sőt kötelességük — visszatekinteniök a szerényebb múltba. A mai dicsőség végre is a múlt törekvésein épül fel. Ha Budapest lakosaiban kezdetől fogva nem lett volna meg a nagyra és szépre való törekvés, akkor ez a mai ragyogó város nem tudott volna kialakulni.

Nagyon helyesen választotta meg tehát az *Iparművészeti Muzeum* holnap, csütörtökön megnyíló kiállításának témáját, amikor a régi Buda és Pest iparművészetét akarta bemutatni. Nem volt ez könnyű feladat. Helyesen állapítja meg a kiállítás katalógusa, hogy a rendezőségnek a kutatás útján haladva, rá kellett döbbsennie arra, hogy a két ikerváros művészeti emlékeit a XVIII. század elejéig csaknem teljesen elpusztította az a rengeteg csapás, melyből jobban vette ki részét, mint Európa bármely más városa. Budán, ahol a renaissance művészet ébredése idejében *Mátyás király* fényes palotát emelt magának, és Pesten, ahol még ma is csodáljuk a belvárosi főtemplom gótikus építészeti részét, kétségtelenül az iparművészetnek is voltak kitűnő mesterei, de ősi múltjának emlékei nyom nélkül eltűntek.

Nemcsak a török pusztításnak van ebben része, hanem a Buda körüli harcokban résztvevő idegen zsoldos katonaságnak is, amely nem kimélte, sőt fosztogatta mind a két várost. Buda visszavétele után azonban megindult az ujjaépítő munka, amelynek során *Mária Terézia* és *II. József* korában nagy lendület volt érezhető. Az építőművészet volt akkor is a gyűjtőhelye az összes iparoknak és művészeteknek. Az építészettel együtt tehát fellendült az iparművészet is, Különösen az ötvösművesség magas fejlett-

sége szembetűnő a XVIII. század közepe táján. A kiállításon látható barokk és rokokó egyházi ötvös-tárgyak európai viszonylatban is figyelemreméltó alkotások. *Schätzl József*, *Puchmayer János*, *Fausser József* a legkitűnőbb korai mesterek, akik után *Prantner József*, *Giergl Alajos* és *Szentpétery József* következnek, akik nemcsak maguk kiváló művészek, hanem kimagasló jelenségei nemzedékeket szolgáló művészcsaládoknak.

A kiállítás különlegessége, hogy ezuttal első alkalommal kerülnek kollektíven bemutatásra *Kuny Domokos* budai fayencegyárának emlékei. Ez a gyár a XVIII. és XIX. század fordulóján működött. Ez volt az első budai gyár, dicsősége nemcsak a magyar iparművészetnek, de a kezdődő magyar gyár-iparnak is. Bár emlékeit ismerték a kutatók, tagadták ily budai gyár létezését mindaddig, míg dr. *Siklóssy László* részletesen fel nem tárta a rá vonatkozó adatokat, amiről annakidején a *Pesti Hírlap* is beszámolt. *Szablya Frischauf Ferenc*, a kiváló festőművész és iparművész vállalkozott arra a feladatra, hogy összegyűjtse *Kuny* műveit, ami sikerült is neki.

Egy másik kiváló mestere a mult időknek *Steindl Ferenc*, a biedermeier kor kitűnő butoriparosa. Az ő műhelyéből kikerült darabok a legjobb világításban tüntetik fel a táblabíró világ enteriorkultuszát.

A kiállítás anyagát a régi pestbudai műintézetekből készült metszetek, litografiák és nyomtatványok válogatott sorozata egészíti ki. A rendezésnek és katalógizálásnak munkáját dr. *Layer Károly*, a muzeum vezetője, dr. *Mihalik Sándor* és dr. *Csernyánszky Mária* végezték el. A kiállítást bizonyára lelkesen fogják fogadni a régi Budapest barátai, akiknek száma napról napra szaporodik.

ma 81 sz. 11. 18 an
P. H. 1935 június 18 an